

Štajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnina z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6v.

Uredništvo in upravnishvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslojpe štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 14.

V Ptuj v nedeljo dne 3. aprila 1910.

XI. letnik.

Kdo je kriv??

Kmetje na spodnjem Štajerskem! Kdo je kriv, da se je ustavila regulacija Drave, da se je vzelo 8 1/2 milijonov kron, da se je vrglo stotero delavcev na cesto, da se je kmetom napravilo za milijone kron škoda?

Prvaški poslanci so krivi, ker so s svojo obstrukcijo razbili deželni zbor!

Kdo je kriv, da se ni ničesar storilo glede velevažnih železnic (n. p. Sv. Lenart-Ptuj-Rogatec-Brežice ali Ormož-Ljutomer itd.)?

Prvaški poslanci so krivi, ker niso pustili deželni zbor delati!

Kdo je kriv, da kmeti ne dobijo več brezobrestnih posojil za prenovljenje vinogradov?

Prvaški poslanci so krivi! Oni niso pustili o temu v deželnem zboru sklepati!

Kdo je kriv, da se je vam nesrečnim kmetom, ki vam je toča ali suša vse vzela, vsako podporo odjedlo? Kdo je kriv, da ne dobite nič, čeprav ste podpore krvavo potrebni?

Prvaški poslanci so krivi, kajti oni so na češko komando preprečili, da bi vam deželni zbor to podporo dovolil!

Kmetje! Obrnite vašim škodljivcem hrbet!

Nemška šola v Hrastniku.

G. nadučitelj Anton Schuen objavil je v „Grazer Tagblattu“ zanimivi članek, kateremu posnemamo sledeče točke: Sprejem dela nemške šole v javno upravo, s katerim se je tudi postavno potrebo nemške šole za Hrastnik priznalo, kliče zgodovino ustanovitve te šole zopet v spomin. Kako malo jih je, ki vedo kaj več o našem kraju, ki znajo ceniti industrijski pomen Hrastnika. Kdor stopi v dolgo hrastniško dolino, misli skoraj, da je v angleškem industrijskem kraju. Vsako kamenje, vsak zid, vsak dimnik spominja tukaj na neumorno delo. Tukaj se ne vživa; zato je tudi le malo hiš v praznični obleki. Le natura cveti v lepoti in olepšava deželo. Tisoči pridnih rok se giblje tukaj v treh velikih podjetjih. V rudniku se dviga črni diamant, v kemični fabriki se izdeluje razne produkte in v glažuti steklo. V tem kraju dela so poklicali fabriški direktor Wieltchnig in rudniška uradnika Ammer ter Bössner nemško šolo v življenje. Drugi bi pri nastopivšem nasprotovanju desetkrat puško v korozu vrgli. Ali ti trije so izdržali in delo dokončali. Že pred leti se je hotelo v Hrastniku prepotrebno nemško šolo ustanoviti. Ali razmere takrat tega niso dopustile. Zato se je ustanovil l. 1906 šolski odbor, ki je na predlog g. Ammerja sklenil, da bode z vsemi sreostvi za ustanovitev nemške šole deloval. Položilo se je pole in dobilo presenečljivo novico, da je v Hrastniku 158 otrok za nemško šolo. Nasprotniki so seveda z najgršimi sredstvi

delovali. Hujskali so zlasti pri lastnikom rudnika. Ali pomagalo jim ni. V tem času je tudi nemški „Schulverein“ sklenil, da bode za novo šolo dve učni moči in otroško vrtnarico zastoj preskrbel. Dne 12. marca 1907 se je ustanovilo društvo za uresničenje nemške šole. To društvo je imelo 28. marca sejo, na kateri se je sklenilo, pričeti z zgradbo šole. G. direktor Wieltchnig je podaril brezplačno neko zemljišče, ki je bilo last njegove žene. In 1. maja l. 1907 se je pričelo z zgradbo. 9. oktobra 1907 je bila vsa zgradba gotova. Troški so znašali 35.470 kron. Dne 13. oktobra se je zgodilo slavnostno blagoslovljenje nove šole. 15. i. m. pa je pričel poduk. Bilo je v 1. razredu 52 otrok, v 2. razredu 67, skupaj torej 119 otrok. V otroškem vrtecu je bilo 30 otrok. Dne 17. januarja 1908 je obiskal deželni šolski nadzornik g. Vodusek novo šolo in jo je pohvalil. Zahteval je vpeljavo 3. razreda, kar se je tudi zgodilo. Koncem drugega leta obstoja nemške šole je jo obiskalo 134 otrok, vrtec pa 33 otrok. 30. avgusta 1909 se je podarilo šoli pravico javnosti, kar je v prvi vrsti dobrim šolskim uspehom ter delovanju poslanca Marckhl zahvaliti. 24. februarja 1910 pa je sklenil deželni šolski svet ustanovitev 1 razredne nemške šole v Hrastniku, to se pravi, zasebno nemško šolo je dežela prevzela. Tudi 4. razred se bode kmalu ustanovil, kajti število šolarjev znaša letos 182 otrok. Nasprotniki so proti nemški šoli kar divjali. L. 1908 so raztrgali omrežje pri šoli. L. 1909 so odrezali pri šoli cesarsko zastavo, oktobra 1909 pa so razbili vsa šolska okna. Ali šola obstoji in bode obstojala. Čast vsem, ki so jo pomagali uresničiti!

Politični pregled.

Politični položaj je nespremenjen; lahko se reče: nespremenjeno slab. Ali zasedanjem državne zbornice se bode pač moralo nekaj ukreniti. Vlada pač nima nobenega pravega zaupanja od nobene strani. To je prava vlada brez pristašev. Slovenski poslanci še vedno naprej grozijo, da bodejo preprečili delo v državni zbornici kakor v štajerskem deželnem zboru. Uspeh te nesrečne prvaške politike je beda!

Anarhisti na Reki. V Reki (Fiume) je aretirala policija nevarnega anarhista Leo Catalano iz Italije. Zaprti je baje več drugih nevarnih anarhistov, m. nj. enega brivca, izdal.

Župnik vohun? Župnika Bohatyrec v rusinski občini Ranestic je nadškof odstavil in degradiral. Govori se, da je župnik kot vodja rusofske stranke veliki političar in da je tudi mešan v neko vohunsko zadevo. Tako daleč pridejo duhovniki, ki pozabijo na svojo dolžnost in politikujejo!

Cestni boji v Pregradi. V Pregradi, Hrvatsko, je ljudstvo na Velikonočno nedeljo streljalo. Oblast je to bedasto streljanje že preje prepovedala in je vsled tega orožništvo ljudstvu to reklo. Ali množica je pričela na žandarje kameenje metati. Štiri orožniki so bili ranjeni. Vsled tega so morali žandarji orožje rabiti. Pričeli so streljati in ranili štiri kmetov težko. Oblast je zapovedala natančno preiskavo.

Morilca kneza Ito so v Port Arturu obsojili na smrt in 25. marca tudi obesili.

Na turško-bulgarski meji pride zdaj opetovano do spopadov med vojaki obeh držav. Tudi 27. t. m. se je vršil boj, ki je trajal več ur in pri kateremu se je več vojakov ranilo.

Abesinski cesar Menelik je baje smrtnonevarno obolet. Cesarico Taitu, ki dela proti državi, so baje zaprli. Bojijo se v slučaju smrti za življenje tujcev.

Dopisi.

Iz Hoč. Cenjeni gospod urednik! Naznanimo Vam, da nam je hočki kaplan Krajček naročil za vse kmete v Hočkem Pohorju „Slov. Gospodarja“. Na Velikonoč smo se posvetovali, kaj nam je proti temu nasilstvu storiti. Sklenili smo lažnivca nazaj poslati in „Štajerca“ naročiti. — (Sledi 8 podpisov). — Opomba uredništva: Hvala Vam, vrli možje! Prišlo je vedno slabo. „Štajerc“ se nikomur ne sili, „Gospodarja“ pa mečejo politikujoči duhovniki kar trumoma med ljudstvo. „Štajerc“ je kmetška kri, zato zastopa vedno resnico in se ne boji nikogar. Živeli napredni možje!

Od sv. Duha v Halozah. Mi Duhovčani prosimo in tudi zahtevamo od g. Šegula, našega sicer priljubljenega in spoštovanega nadučitelja in obenem tudi organista naše farne cerkve sv. Duha, da ker je vse drugo lepo in prenovljeno v naši sedaj od drugih radi lepote odlikovani cerkvi, naj tudi on prenovi in predrugači svoje dosedaj zanemarjeno pevsko društvo. Mi tedaj zahtevamo, da mora g. Šegula to društvo popolnoma odstraniti in čisto drugo boljše vpeljati, da bodemo vendar enkrat slišali pri sv. maši lepe pesmi. — Več faranov naprednega mišljenja.

Vabilo na naročbo.

Ob priliki novega četrletja opozarjamo svoje cenjene naročnike, ki so z naročnino zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

„Štajerc“

je danes najbolj razširjeno glasilo štajerskih in koroških kmetov, ki se zavzema za skupno gospodarsko delo.

V vsaki hiši

naj bode ta list!

Uredništvo in uprava.

Novice.

Velikonočno streljanje.

Kako krasna je Velikonoč in kako neumno jo praznujejo gotovi ljudje! Med ljudstvom je mnogo lepih navad, ki so vredne spomina in katere se mora ohraniti. Ali nekaj je tudi grdih

in škodljivih razvad, katere bi se moralo z največjo strogostjo iztebiti. Med te grde razvade spada v prvi vrsti velikonočno streljanje. Pametni ljudje so že davno neumnost in nevarnost streljanja izpoznali. Ali mnogo je še zlasti mladih ljudi, ki mislijo, da bi se Velikonoč pravilno ne praznovala, ako bi se ne streljalo. In tako streljajo ti neizkušeni fantiči s starimi pištolami in puškami, dokler se nesreča ne zgodi. Ravno letos se je grozno veliko nesreče pri temu zločinskemu, brezvestnemu streljanju zgodilo. Pozneje poročamo o teh nesrečah. Ako vzamemo le požar na Slawitschovem vinogradu in Majbergu in grozno smrt hlapca v spodnji Kungoti, katerega so morali z „ladštokom“ v glavi pokopati, potem je že dovolj povedano. Ali vsi špitali so dobili žrtve te grde razvade. In pozneje? Dežela ima zopet toliko in toliko pohabljenec brez roke, noge, prstov, slepih itd. Človeka srce zaboli, ako premisli vse to. Marsikateri nesrečni oče je že proklinjal grdo razvado streljanja... Naše mnenje je torej: to streljanje se mora na vsak način odpraviti. Ali kako? Za vsakega fatalina se ne more postaviti žandarja. Pametnih nasvetov ti fantiči tudi po navadi ne poslušajo. Edino duhovščina ima tukaj vpliv in moč. Ako bi duhovniki iz usmiljenja do ljudstva raz prižnice prepovedali streljanje, potem bi se temu vbogalo. Žalobog da duhovniki doslej tega niso storili! Nasprotno, mi poznamo celo fare, v katerih so duhovniki denar za streljanje nabirali. To je žalostno, več kot žalostno! Gospodje duhovniki, saj se vtikate vedno v posvetne stvari faranov; povejte zapeljanemu ljudstvu enkrat, da je to streljanje grdi greh proti ljudem in proti Bogu! Povejte ljudstvu to in storili boste potrebno in koristno delo! Za letos je prepozno. Bojimo se, da bode tudi za druga leta prepozno. Kajti svarili smo vsako leto in pomagalo ni. Streljanje bode trajalo naprej in hiše bodejo pogorele in kri bode tekla, dokler duhovščina tozadavne svoje dolžnosti ne stori! Vbogo, v verigah praznoverja trpeče ljudstvo!

Iz Spodnje-Stajerskega.

Johan Wissenjak †

Že v zadnji številki smo v brzojavu poročali, da je nemila smrt vzela našega vrliga Wissenjaka v Slomih. Hitra pljučnica je vrgla 72 letnega moža na bolniško posteljo, iz katere ni več ostal. Z Wissenjakom padel je eden najboljših naših mož v grob. Bil je pravi stajerski kmet, ki je ljubil z vso dušo domovino in svoj stan. Ravno zato je bil tudi zagovornik miru in sporazuma z Nemci. Nesrečno politiko razdora je sovražil iz vsega srca. Kadar in koder je nastopil, bil je vedno zagovornik kmetijskih teženj. Ze kot mladenič je izdelal zanimivo knjižico o kmetijskih zahtevah in gospodarskih prenosov. Pozneje je večkrat kot kmetijski kan-

didat nastopil. V svojih govorih pa je naglašal vedno potrebo skupnega gospodarskega dela. Kot dolgoletni župan občine Slome kakor tudi kot član ptujskega okrajnega zastopa se je vedno z vsemi močmi zavzemal za kmetisko stvar. Tako je bil do visoke svoje starosti vedno pravi stajerski kmet. Tega njemu najbolj primernega častnega naslova mu niti nasprotniki, ki so ga v življenju toliko sovražili, ne morejo odreči. Kot oseba je bil Wissenjak poštena in prijazna duša. Bil je razmeroma izredno izobražen, dobri govornik v obeh jezikih in ljubeznivega značaja. Vsakdo je spoštoval svivolasega tega kmeta, ki je tako krepko branil ljudske pravice... Zdaj nas je zapustil vrli sobojevnik. Ali spomin na njega ni legel v grob. Bodi ti domača gruda lahka, ti poštena kmetiska duša! Spavaj sladko, vrli naš Wissenjak!

Dravska dolina na noge! Ustavitev regulacijskih del ob Dravi napravlja je velikansko razburjenje in globoko žalost. Saj je bilo vendar stotero družin prizadetih, stotero delavcev na cesti vrženih, stotero kmetov ob zadnjo upanje pripravljenih... Ta stvar pa je tembolj žalostna, ker se je zgodila edino na komando čeških kričavev. Čehi so prisilili prvaške poslane v stajerskem deželnem zboru, da so ti pričeli z obstrukcijo in tako se je deželni zbor domu poslal. Tako se je pa tudi kmetom vse podpore odjedlo, tako se je deželi 8 in pol milijonov ugrabilo, tako se je preprečilo rešitev v žarnih železničnih vprašanj... Žalostno je bilo pa tudi nadaljno postopanje prvaških poslancev. Meško in Ozmeč n. p. sta se kar poskrila in bilo jih ni videti. V farskem časopisu le so zavijali resnico in lagali, da se je kar kadilo. Drugega pa prvaški poslanci niso storili. Niti enega koraka niso storili, niti ene besedice izpregovorili, da bi se regulacija nadaljevala. Edino neumorni naš Ornig je takoj nastopil, takoj pri vladi z vsemi močmi deloval, takoj okraje in občine brez ozira na politično mnenje k skupnemu delu klical. Ornigu se je tudi posrečilo, da se bode regulacija začela. Zadnji enkrat rešila. Kako se bode rešila, tega ne vemo. Ali upajmo, da bode vlada Ornigovim zahtevam ustregla! Kajti vso ljudstvo stoji v tej zadevi za Ornigom! V zadnjem trenutku pa še pravimo: Dravska dolina, na noge! Vse prizadete občine so dobile tozadavne peticije za namestništvo v Gradec. Katera občina tega še ni odposlala, naj to nemudoma stori. To ni politična zadeva. Pošljite torej peticije naravnost na c. k. namestništvo v Gradec, to pa takoj!

Sokolska „banda“ v Ptuj. Znani naš prijatelj Tebničmar nam piše: Veste kaj, gospod redaktor, različne vrste ljudi je Bog vstvaril; eni ljubijo svinjske krače, drugi pa so prijatelji veliko-nočnih procesij. Kar se mene tiče, grem prav rad procesijo gledat, kadar sem se najedel dobrega „jungfernbratna“ in ga zalil s pol litrom rdeče kapljice. Pri procesiji vidim sicer tudi žive „jungfernbrate“, čeprav hodi semtertja v beli obleki in s svečo v roki marsikatera nežna devica, katere preteklost je romanu podobna

knjiga z devetimi pečati... Ali hudobni m jezik naj pusti te device, katerih pobožnost sicer hitro poneha, kadar jim pomoli kdo poročni prstan. Govoriti sem hotel namreč o „bandi“. Prosim pardon, ne o kakšni ciganski bandi. Ne — govoriti moram o novi „sokolski godbi“, ki je ob nedeljski procesiji očetov minoritov prvi nastopila. Baje se je ta godba razvila iz vele pomembnega tamburaškega društva v Ragozinu in je nje voditelj svetovno znani „muzikant“ Bračič. Bog mi grehe odpusti, ali jaz nisem kriv, ako delam tega fanta Bračiča odgovornega za to novo godbo, katero se po Ptuj splošno kot „sokolsko bando“ imenuje. Res je in žalostna resnica je, da je ta banda pri „vstajenju“ preteklo soboto nastopila. Instrumenti so bili še precej spucani. Ali igrali so možakarji brez usmiljenja. Igrali so brez strahu. Igrali so celo brez posluha. Igrali so tako pretresujoče, da je postalo kamenje mehko kot puter. Neki uradnik pri davkarji je padel v omedlevalo in to je gotovo veliko, kajti pri davkarji so vsega navajeni. Bumbum, činčin, bum, čintatra, čintatra, — tako je donelo in šipe so pokale in šinter je moral par psov poloviti, ker so zaradi te godbe stekli postali. Bum, čintatra, — nekdo je trdil, da ima „sokolska banda“ tudi klarinete, ali slišati jih ni bilo. Čintatra bumbum, takt je dajal Bračič, ali vbogal ga ni niti tambur. Tratar, čin bumbum, ako trobi eden dva tona višje nego drugi, to tej gospodi nič ne dene... Z eno besedo: Jaz sem dobil pri poslušanju te godbe sive lase. Neki debeli gospod pa je rekel: No, pri minoritih imajo letos dvakrat „vstajenje“. — Zakaj? — No, ko je Bog vstal in zasljal Bračičovo „sokolsko bando“, se je takoj zopet doli vlegel... Jaz pa sem šel k Dravi in tam sem nakrat videl, kako vse mestne podgane bežijo. Bežale in bežale so podgane, in — prav so imele, prav, kajti to „bando“ poslušati je vendar preveč.

Kmetje v ormožkem okraju! „Narodni list“ in „Narodni dnevnik“, glasila celjskih doktorjev in učiteljev zagrižene sorte, imenovala sta vas „falote“, „pijance“, „zastonjčake“ in „hlapce“. Noben pošteni kmet v ormožkem okraju ne sme te krvave žalitve pozabiti. Zato pa: Vun „Narodnim listom“ iz vsake pošteni kmetске ali obrtniške hiše!

Podpora bogatinom. Iz Polenškaka se nam poroča prav čedne stvari. Govori se namreč splošno, da so podporo večidel — bogatini dobili. Tako je dobil baje neki Šamperl, ki ima toliko denarja, da ga celo izposojuje, lepo podporo. Nadalje je dobil bogati trgovec Lovrec baje 600 kron podpore. Tudi o županu in poštarju Šoriju se govori, da je dobil 800 kron podpore. Za danes le vprašamo prizadete, ali je to res? Ako je res, no, potem je to vnebovpijoče. Vbogi kmetje dobijo po 10 kron podpore, bogatini pa stotake...

„Narodni list“ nas oponaša kakor mala opica odraslega človeka. Kar mi storimo, to stori teden dni pozneje tudi celjski listič, katerega polni Lojze Spindler z izrezki iz „Narodnega dnevnika“. Tako smo mi pred kratkem vpeljali slike, ki jih „Štajerc“ zdaj vsak teden prinaša. Najprve se je Spindler čez to jezil. Togotil se je grozno, ker smo prinesli sliko ministra dr. Schreinerja. Ali vsa togota mu ni koristila. Kajti kmalu je pricapljal za „Štajercem“ in bode odslej tudi v „Narodnem listu“ slike prinašal. Dobro! Pri temu pa ostane nekaj nejasnega: „Narodni listič“ zagovarja vedno geslo „Svoji k svojim“ in kmeta, ki kupuje pri nemškemu trgovcu, bi Spindler najraje živega pohrustal. Zdaj pa kupuje „Narodni list“ od nemške firme na Nemškem klišiji, da za more slike prinašati. Spodaj potem odreže nemški napis, pa je vse dobro. Hahaha, svoji k svojim! Sicer po smo radovedni, koliko časa bode ta špas trajal, kajti znano je, da so celjske blagajne presneto prazne in da gotovi narodnjaški voditelji nočejo več „žrtvovati“ za Spindlerjeve politične „salti mortale“...

Tolovajstvo v Hrastniku, o katerem smo v zadnji številki obširno poročali, je vso javnost razburilo. Gotovo, tudi v drugih krajih so „narodnjaki“ surovi in nasilni. Ali tako daleč menda še nikjer niso padli, da bi „delovali“ z nožmi in da bi nastavljali kamenje na železnico. Dejstvo je, da so hrastniški

Tizianova rojstna hiša.

Kakor znano, bil je Tizian eden najpomembnejših slikarjev, ki se je rodil l. 1477 in je umrl l. 1576. V vseh muzejih in galerijah zlasti po Italijanskem najdemo še krasne slike tega velikega mojstra, ki je zbiral v Benetkah krog učencev okoli sebe. Ravno zdaj so našli v tirolskem kraju Campo di sotto krasno Tizianovo sliko, ki je baje več milijonov kron vredna. Ob tej priliki

Tizians Geburtshaus in Campo di sotto bei Cortina.

prinašamo sliko male rojstne hišice Tiziana. Na hišici je napis (v italijanskem jeziku): „Casa nativa di Tiziano 1477“ (rojstna hiša Tiziana 1477.) Hišica leži v prav prijaznem kraju.

Roševci poklicali trboveljske „sokole“ na pomoč. Dejstvo je, da se je v Hrastniku streljalo, da se je ljudi napadalo z dolgimi nožmi. Dejstvo je, da se je ponoči kamenje na železniški tir položilo. Le en las je manjkalo in 30 oseb bi našlo vsled tega lopovstva brezvestnih zločincev svojo smrt. To divjaštvo ostane narodnjakom kot sramotni pečat na čelu, ki se ga nikdar ne bodo oprali! „Narodni dnevnik“ se zdaj jezuvitstva izgovarja, češ da so to Nemci sami naredili. Oj ti pisatelj, kako neumen si! Ali misliš, da ti bo to laž le ena oseba verovala? Niti Roš ti tega ne veruje, kajti Roš pozna „narodnjake“ prav dobro. Z zločini, z tolovajstvom so pričeli v Hrastniku zagriženi „narodnjaki“ nastopati. Ali tudi to jim ne bode pomagalo; njih koruptno vladanje mora pasti! Rudarji brez razlike strank pa so gotovo prepošteni in prezavedni, da bi se zvezali z Roševci. Vsak pošten rudar se tem ljudem daleč izogne! Proč z Roševco bande v Hrastniku!

Iz Trbovelj se pusti „Narodni dnevnik“ od nekoga za nos voditi. V svoji torkovi številki napada dopisov tega dohtarskega lista rudarja Canžeka, češ da ta za „Štajerca“ agitira in prosi milo vodstvo socialno-demokratske stranke, naj mu to prepove. Prvič pribijemo, da je nesramna laž, da pride „Štajerca“ vsak teden 6 do 8 kil zastoj v Trbovlje. Ali razumljivo je, da imamo več naročnikov, kakor tisti celjski listič, ki se ne sramuje, potegovati se za enega Roša. Od tega celjskega lističa se pa tudi nikdo ne bode pustil komandirati, kaj naj čita. Noben socialist se ne bode pustil siliti, da mora celjske cunje prebirati. Kar se pa tiče „solidarnosti“, katero ima „narodna stranka“ napram socialistom, se jo zadnji gotovo sramujejo in jo odklanjajo. Saj je med voditelji „narodne stranke“ korumpirani človek, kateri je svoj čas na Dunaj telefoniral, da se mora stavkujoče knape postreljati. S takimi ljudmi odklanjajo gotovo tudi socialisti vsako zvezo. Tisto „sokolsko“ omizje v Trbovljah pa se proketo moti, ako misli, da bode koga teroriziralo. Pred enim Sentjuncem ali enim Rošem ne bode nikdo trepetal. Časi so minuli, ko je Roš z enim Uršičem knape vladal, ko se je rudarje pretepevalo in pobijalo. Danes si upajo „narodnjaki“ k večjem še kakor tolovaji kamenje na železniški tir položati. Take ljudi zagovarja seveda celjski list. Torej, gospoda, le tiho, drugače vam bodejo rudarji brez razlike stranke nekaj zapeli.

Iz Ptujске gore se nam poroča: Te dni enkrat prišli so nekateri delavci (pekovski pomočniki) slučajno v Klemenčičovo gostilno na Ptujski gori. Fantje so govorili nemško, ali vedli so se dostojno in olikano. Niso hoteli v neolikanosti posnemati učitelja Klemenčiča. Vkljub temu se je vrglo te fante iz gostilne, to pa samo zaradi nemškega govorjenja. Klemenčičeva zlahta pa prav rada nemško govori. Tudi Klemenčič bi moral svinje pasti, ko bi nemškega ne znal! Na vsak način pa si naj vsakdo to postopanje zapomni. Ljudje, ki nočejo, da bi se jih vun vrglo, naj se omikajo Klemenčičeve krème! Šolsko oblast pa opozarjamo ponovno na tega človeka, ki dela celemu učiteljskemu stanu sramoto!

Iz Ptujске gore. Župan Jurček Topolovec je res pravi modrijan. V nekem celjskem listu objavlja zdaj bedasti članek, v katerem opozarja razne občine, da naj zahtevajo vojaške nabore na Ptujski gori. Pravi, da ptujška policija slovenske fante „preganja“. Res je, da se v Ptuj nikdo ne pusti izzivati in to tudi od mladeničev ne, ki grejo šele na „štelungo“. Nekaj teh mladeničev ima namreč navado, da škandale dela, ako pride v mesto. Tega se ne bode nikdar trpelo! Jurček Topolovec pa laže, da zapira policija fante iz malih vzrokov. To je laž, nesramna laž, oče Jurček! Sicer pa vemo, da je Jurček le štrman in da mu je celo stvar učitelja Klemenčiča napisal. Tega pijači udanega Klemenčiča namreč zopet koža srbi in ker ne more v družbi večnih arestantov po shodih škandale delati, pisari zdaj neumne članke. Oče Topolovec, od takih oseb se pustite Vi voditi? Pač žalostno za Vas in za občino, kateri Vi načelujete. Sicer pa: klin s klinom!

Kaznovani izzivač. Poročali smo že, da je

posestnik A. K. iz Pregrada hodil vedno v Rogatec in tam na nesramni način izzival. Zadnjič pa je našel, kar je iskal. Preklofutalo se ga je prav pošteno. Ker se je tudi proti policiji pregrešil, so ga zaprli in vtaknili v luknjo. Tam pa je na neverjetni način ponesnažil občinski zapor. Drugo jutro pa je moral sam sledove svojega narodnjaškega razburjenja odstraniti. Tako, možakar bode zdaj menda bolj pameten. Take cvetke poganja na spodnjem Štajerskem narodnjaško hujskanje!

Darilo. Pred kratkem umrli ritmojster Karl pl. Hellin zapustil je štajerskemu skladu za služaj bede svoto 200 kron, ki se je že izplačala. Blag mu spomin!

Umrli je v Hočah gospa Maria Wernig, 80 letna mati občinskega predstojnika. Bila je velika dobrotnica. N. p. v. m.!

Dr. Fr. Sueti, drugi šef-urednik „Grazer Tagespost“ je te dni umrl. Bil je nadarjen in delavni žurnalst, kar mu tudi politični nasprotniki priznajo. Lahka mu bodi zemlja!

Najdlo se je v Ptuj večjo denarno svoto in dežnik. Več se izve pri policiji.

Za živinorejce. Piše se nam: Zveza kmetijskih zadrug na Štajerskem smatra direktno porabo kmetijskih pridelkov svojih članov za važno nalogo. Zveza je zato uresničila združeno osrednje mesto za oddajanje živine in mleka (Vieh- und Milch-Verwertungsstelle). Ta novi zavod je otvoril svojo pisarno v Gradcu, Hergottwiesgasse 9, torej v neposredni bližini glavnega sejma. Namen mu je, podati članom možnost direktne oddaje, vseh vrst živine na velikih sejmih brez posredovalnih trgovcev. V poštev pride v prvi vrsti graški živinski sejem, za posebno dobre vrste pa tudi eksport na Dunaj, v München itd. Zavod bode tudi kupec in prodajalec skupaj pripeljal in pošiljal članov in dobra tržna poročila. Kupčija se tako-le izvrši: Posamezni ali združeni člani naznani po zaupniku živino, ki jo mislijo prodati. Z ozirom na vrsto in ceno določi zavod potem čas prodaje. Zaupniki naložijo živino in vse drugo izvrši zavod. Potem dobijo člani kupnino po obračunu. Posredovanje kupčije izvrši zavod brez vsacega namena, pridobiti si dobiček in si zaračunati zavod le troške. Kmetje morajo novemu zavodu zaupno pomagati. Vsa nadaljna pojasnila dobijo kmetje v pisarni (tudi pismeno). Naslov je: Vieh- und Milchverwertungsstelle, Graz, Franzensplatz 2.

Razglas c. kr. finančnega ravateljstva za Štajersko v Gradcu z dne 18. sušca 1910, štev. 6421, v zadevi obrokov za vplačilo neposrednih davkov v II. četrtletju 1910. Tekom II. četrtletja 1910 postanejo neposredni davki na Štajerskem dotekli oziroma plačni v naslednjih obrokih: I. Zemljiški, hišno-razredni in hišno-najemninski davek ter 5-odstotni davek od na-

jemnine onih poslopij, ki so prosta hišno-najemninskega davka in sicer: 4. mesečni obrok dne 30. aprila 1910, 5. mesečni obrok dne 31. maja 1910, 6. mesečni obrok dne 30. junija 1910. II. Občna pridobitina in pridobitina podjetij, podvrženih javnemu dajanju računov: II. četrtletni obrok dne 1. aprila 1910. III. Rentnina in osebna dohodnina, v kolikor se ti davki ne pobirajo na račun državne blagajnice potom odbitka po osebah oziroma blagajnicah, ki izplačujejo davku podvržene prejemke in sicer I. polletni obrok dne 1. junija 1910. Ako se navedeni davki oziroma pripadle deželne doklade ne vplačajo najkasneje 14 dni po preteku zgoraj omenjenih plačilnih rokov, tedaj morajo se plačati tudi zamudne obresti in sicer ne samo od državnih davkov, ampak v zmislu postave z dne 15. januarja 1904. l. dež. zak. broj 17 tudi od deželnih doklad, če skupna letna dolžnost na dotičnem državnem davku preseže znesek 100 K; zamudne obresti znašajo od vsakih 100 K dotične dolžnosti in za vsak zamujen dan 1:3 v in se morajo izračunati ter z davki vred plačati od dne, ki sledi zgori naštetim rokom do vštete dne vplačila zapadle dolžnosti. Ako se davčna dolžnost ne vplača v 4 tednih po preteku plačilnega roka, iztirja se ista s pripadnimi dokladami in z doteklimi zamudnimi obrestmi vred potom predpisanega prisilnega postopanja.

Velikonočno streljanje, ta bedasta razvada, ki je naravnost sramota in zločin, proti kateri pa duhovščina žalibog še vedno ne nastopa, — zahtevalo je tudi letos mnogo žrtev. Omeniti hočemo le par slučajev: Pri Gamlicu je streljal hlapec Kempinger in si poškodoval pri temu težko oko. Oddali so ga v bolnico. — Viničarski sin Grill v Vičajnu si je prestrelil prst na levi roki. — V Retznei pri Leibnicu je streljal fant Edvard Halbwirt iz stare puške, ki se je razpočila in mu levo roko popolnoma raztrgala. Težko ranjenega so odpeljali v špital. — V celjskem okraju se je pri velikonočnem streljanju več nesreč zgodilo. Pet ranjencev, dva družinska očeta in tri dečke so pripeljali s težkimi ranami v celjsko bolnišnico. — V sv. Martinu je dobil fant Sturman pri streljanju težke rane na glavi. — Tudi v ptujskem okraju je bila cela vrsta fantov ranjenih. Večinoma so jim prsti odtrgani. — V velikonočedeljski fari je odtrgalo nekemu fantu štiri prstov.

Grozna smrt vsled streljanja. V spodnji Kunigundi se je v soboto kruh blagoslovilo. Tako tudi pri posestnici Flucher v Dobrenku. Seveda je moral pri temu domači 21 letni hlapec Heinz iz možnarja streljati. Ali možnar se je preje razstrelil in pognal hlapcu „ladštok“ v glavo. „Ladštok“ je ravno tako spredaj, kakor zadaj glave par centimentrov vun gledal; kakor dva držaja na glavi nesrečnega. Obenem so pričeli

Pokojna cesar. Elizabeta.

Kakor znano, bila je cesarica Elizabeta svoj čas v Genfu od nekega italijanskega anarhista umorjena. Vkljub temu se jo avstrijski narodi še vedno radi spominjajo. Umetnik Alfred Nossig pa je vstvaril v cesaričin spomin njeno mrliško masko, katero kaže naša slika. Cesarica je bila svoj čas izredno lepa žena in sledovi te lepote se kažejo tudi še na njenem obrazu. Bolesti in žalost začrtala je pač v ta obraz svoje neizbrisne poteze.

Vsakdo,

ki ima srce za napredek ljudstva, ki hoče boljše gospodarsko bodočnost, ki sovraži izsesalce ljudstva, vsakdo, kdor ljubi

resnico,

ta mora biti tudi z veseljem in z vsem srcem

naročnik „Štajerca“.

Ali to ni dovolj! Treba je tudi vse to delati, da vsak naš prijatelj vsaj enega novega naročnika pridobi. Treba je agitirati, da se dobi „Štajerca“ v vsaki napredni gostilni.

Napredni možje, na delo!

Die Totenmaske d. Kaiserin Elisabeth

hlapcu lasi goreti. Ljudje so plamena hitro pogasili. Obraz hlapca je bil popolnoma črn. Seveda je bil nesrečnež takoj mrtev. Ker mu niso mogli „ladštok“ iz glave izdreti, so ga z njim vred pokopali. Pogled na nesrečneža je bil grozovit. Duhovniki, kje ste za Božjo voljo, da ljudstvu ne odvadite te žalostne navade?!

Požar v Ptuju. Velikonočni ponedeljek je 15 letni hlapec Majcen ptujskega grada iz pištole streljal. Smrkolin je ustrelil tudi proti slamnati strehi kleti, ki je stala takoj v plamenih. Varnost je bila velika, kajti v bližini so lepi hlevi z mnogo živine in magacin z bencinom. Požarna bramba je došla takoj s parno brizgalno in je zamogla ogenj pogasiti, predno se je razširil. Hlapec Majcena je aretiral orožnik in oddal sodniji. Oj ti neumno, grdo streljanje!

Požar v Halozah. V vinogradu g. Leopolda Slawitsch v Majbergu pri Ptuju so istotako streljali po tej stari, zločinski navadi. Iskre iz možnarja so padle na streho in kmalu je stala hiša v ognju. Sosedu so nekaj malega rešili, ali drugače je skoraj vse uničeno. Preša je popolnoma zgorela. Bala je to morda najlepša preša v Halozah. Škoda je velika. Čeprav je g. Slawitsch zavarovan, trpi vendar veliko škodo. Kajti tega kar je zgorelo, ne more nobena svota poplačati. In vse to zaradi igranja z strelivom!

Še en požar zaradi streljanja. Na Humu pri Ormožu je pogorela hiša Petra Zadravec. Nekdo je z možnarji streljal in slamnata streha hiše se je takoj vnela. Vsaka pomoč je prišla prepozno. Zbado bejdo klerikalci menda vendar dosti imeli od tega streljanja.

Ogenj. Goreti je pričelo 24. marca pri Petrowschcu v Ptuju. Pesrečilo se je ogenj zadušiti, predno je bilo treba gasilec nastopiti.

Konj splašil se je posestnici Polanec v Mariboru. Posestnica in hčerka sta bili iz voza vrženi in sta težko poškodovani.

Povozilo se je v Mariboru 72-letnega F. Zauk, ki je bil precej hudo ranjen.

Veter je vrgel v Mariboru vrata iz železja; vrata so padla 20 letni Johani Jermanič na glavo in so jo težko ranila.

Klobase iz konjskega mesa je v Mariboru prodajala posestnica Krobot iz Lendorfa za svinjske. Policija ji je te klobase vzela in jo sodniji naznanila.

Uboj po sodniskih razpravi. Roman Rossmann v Mitterstradu pri Eibiswaldu je tožil Vincenca Temmel, kateri je bil tudi obsojen. Na poti domu je Temmel napadel tožitelja in ga tako z nožem ranil, da je ta umrl.

Velika tatvina. Gdč. Perth v Mariboru so ukradli vrednostnih papirjev za skupaj 27.000 kron. Zaprl so huzarja Drenovski, ki je baje tat.

Samomor. V Mariboru je skočila 17 letna šivilja Kristina Kleinschek v Dravo in utonila. Vzrok je baje ljubezen.

Uboj. V Podsredi je neki Preskar iz Pišec v prepiru iztrgal svojemu sinu-vojaku bajonet in zabodel z njim fanta Kovačiča, ki je v par minutah umrl.

Iz Koroškega.

Kaj pa to pomeni? Kakor znano, pohujšuje v sv. Petru pri Grabstajnu znani Serajnik vso javnost že s svojo navzočnostjo. Kdo in kakšen je ta človek, to smo že opetovano povedali. A še nekaj! Na nekem uradnem spisu, ki ga je poslal Serajnik dekanjskemu uradu v Tinje, napisana je tudi sledeča opomba: „G. B. so baje prodali letošnje žrebe našemu S. za 40 gld., drugo žrebe (1½ let) pa V. za 150 gld. (v vigrada jim je ponujal že 170 gld.), eno kobilo so dali za 25 gld., vsaj tako je hlapec pravil. Liberalci vse dobijo od njih, našincem pa niti živali ne pokažejo. Gotovo bi tudi Vi kako žrebe vzeli, vsaj za ta denar (Al kočije sva morala drago plačati.) Najpametnejše bi bilo, ako bi napravili licitacijo — Dr. P. je baje deklo podučil, da mora k obravnavi njega poklicati ter zahtevati 50 kron za bolečine in 100 kron najmanje zato, ker ne bode več tako lepa kot prej. G. B. bodo šli baje pričat, da je bila kuharica tisti dan pridna. Jaz na njihovem mestu bi ne šel. Srčen pozdrav. Peter Serajnik.“ — Za danes ne bomo do celotne stvar preiskavali. Zadeva itak dovolj smrdi in kaže Petra tudi v

luči tihega vohuna ali denuncijanta. Vprašamo le: ali se dekanjski urad ne sramuje počenja Serajnika? Ali spadajo take denunciacije na uradne liste? Prosimo odgovor!

Prevalje. Piše se nam: Dopisun celovškega „Mira“ se je zopet prav po šnopsarsko oglašil. V štev. 13 „Mira“, pravi črnuški lump, da župan ni dal krme in slame ljudem, kateri jo potrebujejo. Take smrdljive laži pobira „Mir!“ Res je, da posestniki iz Tolstiga vrha niso dobili krme od župana v Prevaljah, ker isti spadajo pod občino Tolsti vrh. Res je, da en lesni delavec iz Strašice ni dobil krme, ko se ni oglašil, in tudi nima nobene pravice zahtevati dobredelne podpore, ker ni noben posestnik in tudi noben najemnik. Kakor smo poizvedeli, dobili so vsi posestniki, kateri so se oglašili, krmo, seveda ne v tisti meri, kakor so jo nekateri zahtevali. Farški lump je jo zopet zvil, ko je imel precej fraklno šnopsa v svoji buči. Pa nič ne de, to farško nastopanje ljudstvo ne porajta več. Čudno se nam zdi, da dopisun celovškega „Mira“ nič ne pove, kaj za ene kšefte je delal lansko leto gostilničar Krištan s krmo in slamo. Znano je, da je imenovani prodal precej slame po 10 kron in seno po 12 kron enemu posestniku na Možico. Od podpornega zavoda si je pa pustil dati slamo za 4 krone in seno po 6 kron. Znano je, kako smo pred nekimi dnevi poizvedeli, da je posestnik Prapar na Lešah prodal svoje pridelke letošnje leto po 9 kron, od podpornega društva je pa dobil od župana krmo po 6 kron. Dopisunček, ako je to res, te vprašam, kaj je to, ako se s podpornim denarjem kšefta dela? Tukaj notri vtakni tvojo butarsko glavo in poročaj „Mira“ resnico. Vendar bo pa preiskava dognala natančno in potem boš pa šnopsar že dobil zausnico, da bodeš drugokrat vedel resnico govoriti. Nadalje bi pa tebi, črnuški postopač, svetovali, da bi šel h Bresničkem kmetu, pri kateremu je govedna žival krepala, pomagati repico kopati, da ne ostane črez zimo zunaj na njivi; ako bi se ti bil k temu delu pridružil, bi bila lakota izostala pri živalih; tega pa črnuh ne stori, zakaj, srce ima le za krone, da more potem v šnopsarski gostilni se gostiti in laži tuhtat...

Švabek (Spomlad). Piše se nam: S prvimi spomladanskimi žarki prišli so tudi nežni pevci, med njimi tudi neki štiglic, ki ima svoje gnezdo v bližini orgelj, da bi pričakal kakšnega cajzlina. Ta tiček ima obnašanje, kakor da bi še živel v času, ko so bili učitelji še „štifelpucerji“ fajmoštrov in njih kuharic... Grobian. — Še nekaj: Tebi, Tišler, damo dober svet, da bodeš bolj dostojen pri razdelitvi časopisov. Drugače bomo skrbeli, da bo tvoj klerikalni trebušček shujšal... Krotendorfer.

Grafenstein. Proti obrekovanju lista „Š-Mir“ sprejel je občinski zastop v Grafensteinu sledeči sklep: „Klerikalno-slovenski list „Mir“ prinesel je 6. marca poročilo, v katerem se tukajšno šolo in zlasti g. nadučitelju napada. Danes zbrani občinski odbor skupno s krajnim šolskim svetom smatra svoji dolžnosti, prav odločno proti temu nastopiti ter pribeje sledeča dejstva: 1. Svoj čas sprejeti sklep, s katerim se je tukajšno šolo za nemško izjavilo, sprejel se je v polnem sporazumu z občinskim odborom ter odgovarja tudi želji tukajšnjega prebivalstva, ki zahteva nemški poduk. 2. G. nadučitelj, ki je tudi občinski odbornik, živi v občini največje spoštovanje in vsi občani vedo, da ga smatrajo c. kr. oblasti kot izvrstnega učitelja. Mi sami poznamo njegovo neumorno delavnost in njegovo hrepenenje je bilo vedno, živeti v miru. 3. Občinski odbor izraža svoje obžalovanje, da napada poročevalec tudi g. deželnega šolskega nadzornika, vkljub temu, da so se šolske oblasti vedno za našo šolo zavzemale.“ — Tako je sklenil torej občinski zastop v Grafensteinu in udaril s tem lažnivega „Š-Miraka“ po jeziku. Lažniki naj se sramujejo, pa čeprav nosijo talarje...

St. Janž v Rožu. Piše se nam: Zadnji „Šmir“ je prinesel pod naslovom „Iz Roža“ (Nemčurška kultura v znamenju noža!) grd, sovražen in lažniv dopisek, ki ga je moglo šmirati razkešeno pero kake od jezice bolne deklice, katere ne more se potolaziti, da ne dobi ženina. Modrejši da vtika svoj dolgi nos v smrdljive reči „Metudijov“, nego da opira po krivem poštone naprednjake. Modrejši da pobija po svo-

jem lastnem hrbtu, da ga zgliha, nego tepe zjo smrt. obrekovanjem in jezuitovskim napadom nedolžne sosedo. Če bo tako jezico pitala, res ne bo že izpoznana in morala bo s tistim zadovoljna biti, ki celem naga je pod Hašparjevim stugom snubila. Vendar k stvari: V omenjenem dopisu laže ta šmirfink. Lava se da so posestnika Horejnika v St. Janžu naprednjaki napadli itd. Vse je seveda laž! Ni res, da so napadli „trije nemčurški hlapci“ iz šentjanških Rut posestnika, ampak res je, da so bili to tri hlapci Mihe Šerjaja, p. d. Žingarja, na Žingarci znanega pristaša klerikalcev, ki se drž pri politvah fajmoštrovega fraka in je „prov po ordnini“ „metudi.“ Dalje ni res, da je napadeni smrtnoranj na mestu obležal, ampak res je, da je z gnojnimi vilami prvaške fakine in tovariše „Šmirjevega“ dopisuna pognal, da se bežali. Vi fantje iz St. Janža in Sveč, pogledjte kako se prvaki znajo lagati, vi vsi, ki ste vneti za blagor domovine, izogibajte se jih! Kajti oni hočejo vas in domovino Hrvatom in Srbom prodati. Z Bogom in brez strahu, vržite take lažnive vun!

Veliki nakup. Občina Pörschach na jezeru je nakupila skupno z lastnikom kopelji v Beljaku posestvo benediktinskega šifta Sv. Pavel za 425.000 K.

Veliki požar v Črni. 24. marca ob 11. uri dopoldne pričelo je v hiši št. 69 v Črni (Schwarzenbach) v dimniku goreti. Kmalu se je vnela tudi streha. Vladal je veliki vikar in v hipu so stala vsa poslopja okoli v plamenih. Vkljub temu, da so domača kakor prevajalska in misska požarne brambe takoj nastopile, niso se mogle goreča poslopja rešiti. Varovale so pa v Franc težkem delu še nedotaknjene hiše. Skupaj je im pogorelo 21 hiš in 30 postranskih poslopij, torej 51 poslopij. Škoda je seveda velikanska. Posestniki so sicer večidel zavarovani, ali to le za tretino vrednosti. Težko oškodovanih je tudi mnogo rudarjev, katerim je vzel ogenj vso lastnino. Tudi mnogo živine je zgorelo. Iskre so vnele tudi gozd. Veliko nesrečnih družin je brez strehe in pomoči. Revščina je velikanska. Hitra pomoč je potrebna.

Še en veliki požar. 24. marca pričelo je v gospodarskem poslopju Niepel-posestva v Železnici Kaplji goreti. Vsled viharja se je ogenj takoj razširil. V 10 minutah je stalo 5 poslopij v plamenih. Vkljub trdemu delu niso požarniki mogli teh poslopij rešiti. Mnogo delavskih družin je hudo prizadetih. Gospa Lessnig je vzela prizadete otroke čez praznike k sebi, zakar ji gre vsa hvala.

Napad. Posestnika Horejniga v St. Johann so napadli hlapci in z nožem ranili. Vkljub težkim ranam je napadalce z vilami nagnal.

Zaradi tatvine išče sodnija deklo Terezo Kraxner. Dolži se jo, da je v Sv. Vidu kradla.

Briljantne prstane ukradel je delavec Krainer v Celovcu. Tata so vjeli v Mariboru.

Župan v nevarnosti. V Kremsbrücknu je prišlo zadnjič do hudih pretepov, pri katerih se je tudi županu na življenju grozilo. Čas bi bil, da napravijo domačini s privandranimi elementi red!

Težko ranjena sta bila pri neumnemu streljanju v Velikonoči v Ebentalu hlapec Jožal (16 Pressnig in posestnik Franc Grossek. Oba soočja. odpeljali v bolnišnico.

Ustrelil se je v Gmündu posestnik Stanidela dacher. Baje se mu je zmešalo.

Skoraj ubil je v Spittalnu mesar Jagodič iz 700 ljubljane ključarja Brunnerja. Udaril ga je shodek „štraherjem“ po glavi. Brunner je smrtno nevarno ranjen.

Po svetu.

Potopil se je na Elbi norveški parnik „Dixi“ na potu v Sotlandsko. Utonilo je vseh 15 mož.

V vlaklu zblaznel je na Baltimore-Ohio-železnici neki pijanec. Ustrelil je mašinista in kurjača ter ranil razne osebe. Končno so morali njega ustreliti, da preprečijo nadaljno nesrečo.

Nesrečno rojstvo. V Servoli pri Trstu je porodila neka ženska otroka z dvema glavama. Dete je bilo mrtvo.

Grozni požar. Pri Fish & Co. v Chikagu je izbruhnil ogenj, pri kateremu je 15 oseb zgorelo.

300 oseb zgorelo. V ogrskem kraju Ökrito so pridelali velikonočni ponedeljek ples v nekem poslopju. Na neznani način se je poslopje vnelo in v hipu je bilo vse v plamenih. Le razmeroma malo oseb se je moglo rešiti. Kajti kmalu po začetku ognja se je strop podrl in vse pokopal. Blizu 300 oseb je našlo v plamenih svojo

svoju smrt. Žalost in obupanje je velikansko. Več oseb je iz strahu zblaznelo. Napravili so velikanski grob, v katerega so položili mrljice, ki se jih večidel ne more več izpoznati. Mrljičom manjkajo glave, noge ali roke. Po celem mestu veje mrljiški duh.

Vulkan Etna (Italija) je pričel zopet ogenj bluvati. Lava se vlija v treh 400 m širokih rekah iz gore. Več vasi je v veliki nevarnosti. Ljudstvo je zelo prestrašeno. Po pokrajini pada tudi dež pepela in kamenjev. Tudi potresne sunke se čuti.

Telegrami.

Menelik — umrl.

Dunaj, 30. Iz Adena poročajo, da je abesinski kralj Menelik umrl. Prestol je zasedel naslednik Lidj Jeassu.

Ogrski požar.

Ökörilö, 30. Pri velikem požaru v Ökörilö je zgorelo skupaj 340 oseb (glej „Po svetu“).

Železniška nesreča.

Mühlheim, 30. (Nemčija). Tukaj je trčil brzdovlak v neki vojaški vlak. 40 oseb (večinoma vojakov) je bilo ubitih.

Smrt v valovih.

Petersburg, 30. Na Čeremenec-jezeru se je zgodila velika nesreča. Cigani so šli čez zmrznjeno jezero. Led se je udrl in 50 oseb je utonilo.

10 milijonov poneveril.

Na Francoskem se je zgodil zopet velikanski škandal. Sodnijsko določeni upravitelj Henri Duez je bil aretiran in zaprt. Kakor znano, so v a Francoskem večji del kloštre razpustili. Duez je imel premoženje raznih kloštrov za državo

Der Pariser Liquidator Duez,
d. 10 Millionen Fr. unterschlug.

evzeti. Zdaj pa se je izvedelo, da je Duez poneveril, za se več kot 10 milijonov frankov. Pravil je denar večinoma na borzi, na kateri nesrečno spekuliral. Ko so ga aretirali, našli pri njemu le še 12.000 frankov.

Grah.

Spisal oskrbnik Joh. Flucher.

Nasad-graha na polju se zelo izplača. En ožer (1600 m) da 20 met. centov zelenega soročja. Od nasada pa do žetve traja natanko en mesec; torej se grah lahko dvakrat sadi. Anridela se torej lahko 35 do 40 met. centov oralu. To se odda 100 kil po 22 kron, kar iz 700 do 800 kron. Torej na vsak način lep e shodek! Za nasad je potrebna dobra, čista ne-mlja. Preje koruza ali krompir. Čas sajenja l začetka aprila naprej. Potrebne se semena o do 45 kil pri oralu. To seme da fabrika yria, Liebenau pri Gradcu, štacija Puntigam ioti obračunu pri oddaji graha okroglo 70 v-urjev pri kili. Nasadi se z mašino za setev ruze v 60 centimetih širokih vrstah. Kadar rastline 10 cm. visoke, se dela s „čavo“ (ehäundelt.) Pri 20 cm. visokosti se nakopiči ngehäufelt) in do 30 cm. v drugi vrsti, da se stline malo drugo proti drugi pritise; s tem oprimejo in dobijo naravno oporo. S tem je tudi vso kulturno delo do žetve dokončano. Žetvi mora ostrožje skoraj izraščeno trnje pujeti. Ali preveč zrelo ne sme zrnje biti; to je pozna na tem, da luščina še ni počena. Pre-oglo zreli grah ne more fabrika rabiti. Pred že-odri se lahko tja vzorce pošilja. Žetev se (pri

nas) izvrši od 10. ure dopoldne do poštnega vlaka popoldne ob 5. uri; tedaj se grah odpošlje. Zavije se grah v korbah ali najceneje v starih izmitih in suhih cementnih sodih, ki držijo 45 do 80 kil. Ena oseba žanje v zgoraj omenjenem času 30 do 35 kil. Vsak sod mora imeti znamenje ali črko ter številko. Plačilo se dobi po vsaki pošiljati.

V Ormožu, koncem marca l. 1910.

Sadno drevje, kinč posestva.

Spisal Alojzij Križanec, Vel. Ned.

Ko stopimo prijaznega poletnega dne v železniški vagon ter se peljemo nekoliko izpred domačega ognjišča, švigajo nam nehotne naše oči v prekrasni svet ter z neko nadnaravno radostjo se oziramo skozi okna v vlak, zlasti v tistih krajih, kjer nas še niso noge nosile. Kate-remu izmed dragih stanovskih tovarišev se v takem položaju ne bi sicer razveselilo, ako zagleda krasno polje, ki je vse vprek pravilno in lepo obdelano? Tistemu, odkrito rečeno, kateri se za svoj stan ne zanima. In sadno drevje, ki je vse v ravni črti vsajeno črez griče, dasi- ravno večkrat precej strme in dolince je tamošnjemu posestniku pravi raj.

Da, da, polje s sadnim drevjem obsajeno, je ne- kaka diploma, kod iskaz vrliga gospodarja, ki se zanima in žrtvuje za svoj stan in svoje potomce, ne pa kakega sebičnega, kateri misli da je vse v gospodarstvu storjeno, ako kateri stotak prihrani, svojim potomcem pa zapušča neobdelana zemljišča.

Bodi mi na tem mestu dovoljeno se zahvaliti za stavljeni predlog go-poda sotovariša Andreja Drofenig, ki je izposloval na občnem zboru kmetijske družbe, da je slavnj deželni odbor pred dvema letoma izdal v obeh jezikih letak, s pomočjo strokovnjaških sotrudnikov, ravnatelja g. A. Stiglerja in potovalnega učitelja g. F. Go-ričana, kako se naj pravilno vsajajo drevesa. Te letake dobi vsak kmetovalec pri svoji kmetijski podružnici in v slučaju zanimanja posestnikov o sadjereji se naprosi potovalni učitelj za predavanje.

Da je to velepomembna reč, nam spričuje, da mnogo kmetovalcev vsaja svoja drevesa v iste jame, kjer je prej staro drevo rastlo, ni čuda, ako slabo uspeva drevo, ko so tuje korenine na poti; drugi spet zelo globoko vsadi in ko prične rasti, mu usahnejo glavne korenine in drevo ostane šibko ker se mora z zgorejšnjimi novimi koreni-nami samo oskrbeti. Kmetovalec pa zatrjuje da drevje noče rasti ker ni zemlja in lega za njega. Ali vse to je prazno. Oglejmo si po naravi samo od sebe vzgojeno drevo. Le to se je se svojim semenom v kaki živi meji ali „zgraji“, ali v kakem grmu, pa tudi na prostem plit-vo vsadilo, zatem uspevalo in v kratkem času se je močno razrastlo ter zadušilo grm. Ali ni to jasen dokaz glede rasti, ko se samo po naravi vzgoji. Kmetovalec pa sadi rajši vrbo, topole, posebno pa akacijo, ki ne služi za drugo kot za kurjavo, k večjemu daje nekoliko paše, prahu in smole za čebelo medtem pa te oškoduje-jejo veliko več na rasti trave in drugih koristnih zeljšč, tako, da ni vredno ako ga pustimo prirasti. Dragi, ne bi li tam rastlo in večjega pridelka dalo sadno drevo, ki je ob enem kinč in lepota, pa tudi lep kapital dotič- nega posestva iz katerega se tekom kratkega časa za-morejo lepe obresti jemati? In ali ni tako posestvo tudi mnogo več vredno? Dragi sotovariš, imej torej v časti ta dar božji, sadno drevo, spoštuj prednika ki je zasadil tebi v korist in istega ki svojim potomcem zasajuje. Res srečen posestnik, kateri poseduje mnogo sadnega drevja, ki mu daje v dobrih letih več dohodkov kakor celo ostalo posestvo. Zato pa opusti akacijo, vrbe, topole in druge enake, pospešuj pa in vsadi drevo, ga skrbno ob- delaj hvaležno ti bo!

Dr. Albert Gessmann.

Tukaj podamo sliko enega najbrezobzirnejših voditeljev klerikalizma na Dunaju in sploh na Avstrijskem. Dr. Albert Gessmann je splezal na ramenah pokojnega Luegerja do višočine. Bil je minister in zdaj se splošno govori, da namerava

Dr. Alb. Gessmann

postati naslednik Luegerja. Ali vsled svojega fa- natizma si je pridobil mnogo sovražnikov. Gess- manna postavimo lahko v eno vrsto z najhujšimi sovražniki naprednega ljudstva. Zato je njegovo ime označba politične teme, katero pa bo iz- obraženo ljudstvo gotovo premagalo.

Gospodarske.

Staro rž rabi za setev le tedaj, ko res ne moreš dobiti nove v bližini, kajti če tako rž poseješ, seme po nepotrebnem zavržeš. Rž ostane namreč le malo časa kaljiva in že v drugem letu starosti izkazali le malo zrn. Pšenica pa ohrani kaljivost dalj časa in če je bilo seme popolnoma zrelo in pravilno hranjeno, rabiš jo lahko za setev, če je dve ali celo tri in štiri leta stara. Seveda dobiš iz semena tolikaj šibkejše rastline, čim starejša je. Iz takega zrnja zraste šibka slama, a zrnja je razmeroma več.

Na kakšno razdalje je saditi sadno drevje?

Jablane in hruške naj se vsade na vrtu po 8, v sadov- njakih, na polju, ob cestah in po travnikih po 10 m na- razen. Češnje po 8—10 m. Češplje in slive po 6 m. Orehe po 15—20 m.

Listnica uredništva in upra- vništva.

L.: Obljubljeni popis nasilstev fajmostra Ogrizeka prinesemo v kratkem. Pozabljeno ni nič! In odpuščeno tudi ne! Take lumparije morajo na dan priti. — **K.:** Žalostno in vendar resnično! Župnik Sušnik v Črešnjec-ju je bil zaradi zapeljavanja h krivem pričevanju na več mesecev ječe obsojen. Da ga klerikalni listi vkljub temu zagovarjajo, je razumljivo. Ali da ga duhovska oblast pusti pred oltar stopiti, to je žalostno. Sveti Liguorij! — **Trbovlje:** Oslovski glas ne gre v nebesa. So ljudje, ki se celo svojih zločinov bahajo! Roševa šola! — **Ptuj:** Dr. Brumen vidi zelo slabo; kadar hoče drugega udariti, lopne sam sebe po nosu. V tožbah proti meni je revež še vedno propadel. — **Ptuj 2.** Poznam dotič- nega prilizenega farčka, ki se dela za sv. Alojzija, če- prav bi mu lahko cele romane dokazal. Čez 7 let pride vse prav. To je cela farška inkvizicija, katere se pa da- nes le še tretjerazrednice bojijo. **A. Z.:** Ako bi hoteli zaračunjenje za g. dr. W. prevzeti, postavili bi Vam mesto 20 le 10 izvodov v račun i. s. K. 22 50 do konca t. l. — **Več dopisov:** Malenkostne, osebne zadeve ne moremo objaviti. »Štajerc« ni taka klepetulja kakor prvaški listi!

Proti zaprtju, nastajajočem po črevesnem kataru, na katerem boleha mnogokrat staro in mlado, se pa uporablja naravna „Franc Jožef-ova“ grenčica v bolnišnicah v količinah okolo 150 g. Ta splahne želodec brez ščipanja, jezik se očisti in pojavi se živahna slast do jedi, ne da bi se želodec količkaj nadlegoval. Znanstve- na poročila V. medicinskega oddel- ka c. kr. splošne bolnice na Du- naju izpričujejo nadalje:

„Franc Jožef-ova“ grenčica se je oddajala znova vsakih štiri do pet dni in se je pozneje moglo tudi z manjšimi količinami doseči iste učinke.“

Loterijske številke.

Gradec, dne 19. marca: 64, 90, 41, 66, 65.
Trst, dne 24. marca: 44, 47, 90, 69, 37.

Kaj naj

sedaj pijem, ko mi je zdravnik po- jasn timer, da je bobova kava škodljiva mojemu zdravju?

Odgovor:

Kathreiner Kneipp-sladno kavo, katera ima vsled posebnega priprav- ljalnega načina duh in okus bobove kave, je redilna in vrh tega poceni. Ni boljšega zajutka za mlado in staro.